

Remiss av förslag till föreskrifter om statsbidrag för höjda löner till lärare och vissa andra personalkategorier

Skolverket översänder härmed förslag till föreskrifter i Skolverkets författningssamling (SKOLFS). Dessa föreskrifter avser reglering av statsbidraget för höjda löner till lärare och vissa andra personalkategorier. Skolverket vill ge remissinstanserna möjlighet att yttra sig över förslaget.

Eventuella synpunkter ska vara Skolverket tillhanda senast den **13 maj 2016 kl.**

12.00. Skicka gärna svar som e-post till tomas.johansson@skolverket.se

Vid eventuella frågor hänvisas till undertecknad som nås på telefon 08-527 33 682.

På Skolverkets vägnar

Tomas Johansson
Undervisningsråd

Bilagor

Bilaga 1. Sändlista

Bilaga 2. Konsekvensutredning

Bilaga 3. Förslag till föreskrifter

Bilaga 1. Sändlista

1. Friskolornas riksförbund
2. Idéburna skolors riksförbund
3. Lärarförbundet
4. Lärarnas riksförbund
5. Sveriges skolledarförbund
6. Regelrådet
7. Skolinspektionen
8. Stockholms stad
9. Sveriges kommuner och landsting
10. Älvsbyns kommun
11. Göteborgs stad
12. Malmö stad
13. Internationella Engelska Skolan i Sverige AB
14. Forsviks friskola

Bilaga 2.

Konsekvensutredning avseende förslag till att upprätta föreskrifter om statsbidrag för höjda löner till lärare och vissa andra personalkategorier.

Innehållet i konsekvensutredningen utgår från 6-8 §§ i [förordningen \(2007:1244\) om konsekvensutredning vid regelgivning](#).

Bakgrund

Den 22 mars 2016 trädde förordningen (2016:100) om statsbidrag för höjda löner till lärare och vissa andra personalkategorier i kraft som reglerar ett nytt statsbidrag, Lärarlönelyftet.

A Allmänt

1. Beskrivning av problemet och vad föreskrifterna syftar till

Den 22 mars 2016 trädde förordningen (2016:100) om statsbidrag för höjda löner till lärare och vissa andra personalkategorier i kraft som reglerar ett nytt statsbidrag, Lärarlönelyftet

I den nya förordningen finns det ett antal begrepp som Skolverket måste tolka och definiera när statsbidraget handläggs. Några av dessa tolkningar och definitioner är viktiga för huvudmännen att känna till när de ska välja vilka lärare som ska få del av den löneökning som statsbidraget ger.

I förordningen regleras inte några sista datum för rekvisition av statsbidraget.

Skolverket anser dock att reglerade sista datum för rekvisition är nödvändiga för att tillhandahålla huvudmännen med en effektiv handläggning och tydlig kommunikation av statsbidraget, och avser därför att föreskriva om sådana datum.

Datum för sista rekvisitionsdag

Erfarenhet av statsbidragshantering på Skolverket visar att icke-reglerade sista datum för ansökan och rekvisitioner ofta leder till att handlingar och kompletteringar inkommit för sent. Konsekvensen av för sent inkomna handlingar är att utbetal

ningar av medel inte kan samordnas och att det därmed skapas osäkerhet och inkonsekvens kring när huvudmän kan förvänta sig att få bidrag utbetalade. Genom att det inte finns föreskrivna sista datum för rekvisition av statsbidrag är det möjligt för huvudmän att inkomma med rekvisitioner under hela bidragsåret. Eftersom reformens statistik baseras på inkomna rekvisitioner försvåras därmed också jämförbarheten och precisionen vid uppföljning och återrapportering av bidragets utnyttjande.

Genom att föreskriva om reglerade sista datum för rekvisition minskar risken avsevärt för försenade utbetalningar till huvudmännen eftersom det ökar effektiviteten i handläggningen. Datumen skapar också möjlighet till precisare och punktligare uppföljning av statsbidraget då hela uppgiftsunderlaget tillgängliggörs för Skolverket vid ett och samma tillfälle.

I de föreslagna föreskrifterna avser Skolverket att reglera att sista datum för rekvisition ska vara den 15 maj respektive den 1 november.

Med anledning av problemet som det är beskrivet ovan föreslår Skolverket att en paragraf införs som reglerar sista datum för rekvisitionen.

Rekvisition ska göras via Mina sidor

Huvudmännen ska inkomma med en rekvisition en gång per halvår. Eftersom huvudmännen ska redovisa uppgifter om varje lärare som får en löneökning och reformen kan komma att omfatta ca 60 000 lärare är det nödvändigt att rekvisitionen sker elektroniskt via Skolverkets Mina sidor.

Fördelarna är flera. Data kan lagras och systematiseras på ett betydligt mer strukturerat och säkert sätt än om blanketter används för insamlandet. Skolverket kan också på ett bättre sätt säkerställa att den person som rekvirerar medel har befogenhet att göra detta å huvudmannens vägnar. Att använda Skolverkets Mina sidor minskar också antalet kompletteringar till följd av felaktiga eller uteblivna inmatningar. Ett minskat antal kompletteringar minskar arbetsbördan för både huvudmännen och Skolverket. Dessutom medför en kortare handläggningstid att statsbidraget kan betalas ut snabbare, vilket minskar tidsperioden som huvudmännen måste förskotta likvida medel. Detta gynnar främst mindre huvudmän vars likviditet är mer begränsad.

När rekvisition görs via Mina sidor blir det också tydligare att den person som skickar in rekvisitionen har en position hos huvudmannen som ger denne rätt att ingå juridiskt och ekonomiskt bindande avtal för huvudmannens räkning. Det finns därmed någon hos huvudmannen som är ansvarig för både åtagandet och innehållet.

Den föreslagna bestämmelsen lämnar också en möjlighet för Skolverket att bevilja undantag, vilket kan behövas om svåra tekniska problem uppstår hos Skolverket

eller hos huvudmannen vilka omöjliggör för huvudmannen att inkomma med rekvisition inom utsatt tid via Skolverkets Mina sidor.

Rekvisition av halva bidragsramen

Enligt förordningen ska Skolverket inför varje bidragsår fastställa en bidragsram för varje huvudman. Huvudmannen kan sedan rekvirera medel vid två tillfällen under varje bidragsår. För att undvika att huvudmän som rekvirerar mindre än halva bidragsramen vid det första rekvisitionstillfället istället väljer att rekvirera det som återstår (dvs. mer än hälften av den egna bidragsramen) under våren föreslår Skolverket att föreskrifterna stadgar att maximalt halva bidragsramen får rekvireras vid varje rekvisitionstillfälle. Konsekvensen av en utebliven reglering kan annars bli att Skolverket inte har tillräckligt med medel att betala ut statsbidrag hösten därpå, beroende på att anslagssparande inte är möjligt och att överblivna medel från bidragsårets första hälft återgår till staten när budgetåret tar slut.

Uppgifter som behövs för uppföljningen

Skolverket ska enligt 19 § i förordningen följa upp hur statsbidraget har använts. För att kunna göra detta behöver huvudmännen lämna uppgifter till Skolverket om de lärare, förskollärare och fritidspedagog som får del av löneökningen. I föreskrifterna föreslås en precisering av vilka uppgifter som huvudmän behöver rapportera. Skolverket måste också så långt det är möjligt kunna kontrollera att de lärare som får löneökningen uppfyller de krav som stadgas i förordningen. Bland annat finns ett legitimationskrav för de flesta lärare och förskollärare.

Definition av till största del

Av 8 § förordningen om statsbidrag för höjda löner till lärare och vissa andra personalkategorier framgår att för att statsbidrag ska få lämnas för en sådan lärare, förskollärare eller fritidspedagog som avses i 6 § i samma förordning måste hans eller hennes arbetsuppgifter till största del bestå av undervisning eller uppgifter som hör till undervisning eller andra uppgifter av pedagogisk natur.

För att bidraget ska hanteras så likvärdigt och rättssäkert som möjligt anser Skolverket att begreppet ”till största del” behöver kvantifieras samt att begreppet ”uppgifter som hör till undervisningen” behöver definieras.

Av promemorian *Statsbidrag för höjda löner till lärare och vissa andra personalkategorier* som handlar om lärarlönelyftet från den 21 oktober 2015 (Regeringskansliets diarienummer: U2015/05040/UH) framgår att: *När det gäller lärarlönesatsningen avses dock med begreppet till ”största del” en betydligt större andel av arbetstiden än minst 50 procent.* (s. 22)

Förslaget blir därför att precisera ”till största del” till minst 75 procent av lärarens arbetstid.

Definition av uppgifter som hör till undervisningen

Begreppet uppgifter som hör till undervisningen definieras på liknande sätt som i föreskrifterna för karriärtjänster. (Skolverkets föreskrifter om statsbidrag till skolvårdsmän som inrättar karriärsteg för lärare SKOLFS 2013:147.)

Genom att föreskriva om en definition av begreppet ” uppgifter som hör till undervisningen”, som anges i 8 § bedömer Skolverket att huvudmännen får ett ökat stöd i sin rekrytering och kan säkerställa att rätt personer utses till uppdraget.

2. Beskrivning av alternativa lösningar till att utfärda föreskrifter

Datum för sista rekvisitionsdag

Konsekvenserna av att inte reglera rekvisitionsdatumen blir minskad tydlighet kring utbetalningsdatum av bidraget och risk för sena utbetalningar. Sena utbetalningar påverkar särskilt små huvudmän som förlitar sig på punktlighet för att få likviditet i verksamheten. Det leder också till lägre effektivitet i handläggningen på grund av att antalet kompletterande beslut ökar, vilket försvårar samordnade arbetsprocesser. Skolverket bedömer därmed också att det blir svårare att upprätthålla en hög servicenivå gentemot huvudmännen. Dessutom ger icke-reglerade datum lägre precision och punktlighet i återrapporteringen.

Ett alternativt tillvägagångssätt är att ange rekvisitionsdatumen i villkoren för rekvisitionen. Skolverkets bedömning är dock att sådana villkor inte skapar samma tydlighet gentemot huvudmännen. Föreskrifter ger ökad transparens och långsiktighet i myndighetens tolkning av statsbidragets regelverk.

Rekvisition ska göras via Skolverkets Mina sidor

Alternativet till att inte använda Mina sidor är att använda Excelblanketter och en Exceldatabas. Om man avstår från att reglera kan Mina sidor visserligen användas frivilligt, men Excelblanketter och Exceldatabas måste ändå tillhandahållas parallellt för övriga. En sådan lösning innebär att antalet felaktigheter bland de inrapporterade uppgifterna ökar, vilket medför ett merarbete både för huvudmännen och för Skolverket. Ett sådant system är också betydligt mer sårbart och svårarbetat. Rättssäkerheten för huvudmännen försvagas också genom att de måste förlita sig på en rekvisition som skickas via e-post när Skolverket. Om två bokstäver av misstag byter plats i e-postadressen kan en större huvudman gå miste om tiotals miljoner kronor i statsbidrag.

Mycket tid måste också läggas på att göra ständiga säkerhetskopior för att lindra konsekvenserna av om Exceldatabasen med upp till 60 000 namn kraschar. Dessu

tom kommer alla rekvisitioner att behöva diarieföras manuellt, istället för att systemet gör detta automatiskt. Uppföljningen kommer också att försvåras eftersom datafiler med 60 000 fall i ett ordinärt statistikprogram kan bli väldigt svårarbetade.

Ett alternativ är att göra användandet av rekvisition via Mina sidor frivilligt. Erfarenheterna från arbetet med karriärtjänster visar dock att det innebär ett stort merarbete för Skolverket att administrera rekvisitioner i två parallella system. Dessutom blir det otydligt för huvudmännen hur rekvisitionen ska göras, vilket fått till följd att huvudmän som rekviderar via Excelblankett ibland skickar in dubbla rekvisitioner.

Rekvisition av halva bidragsramen

Om denna reglering inte införs kan det få till följd att Skolverket kan få brist på likvida medel när statsbidrag ska betalas ut kommande höst och därmed få problem med att uppfylla de löften som myndigheten lämnat till huvudmännen.

Uppgifter som behövs för uppföljningen

Om Skolverket inte reglerar vilka uppgifter det behöver för sin uppföljning genom en föreskrift, måste tydliggörandet ske på något annat sätt på webben eller i någon form av informationsmaterial. En sådan information förväntas inte få samma genomslag som om den finns i en föreskrift. Antalet uppgifter som ska samlas in blir detsamma oavsett om insamlingen regleras i föreskrifter eller inte.

Definition av till största del

Om begreppet inte kvantifieras kan huvudmän förväntas att göra olika tolkningar av hur mycket tid läraren, förskollärare och fritidspedagoger ska ägna åt undervisning och uppgifter som hör till undervisningen. Med en kvantifiering blir kraven som ställs på berörda likvärdiga, oavsett vilken arbetsgivare han eller hon har.

Definition av uppgifter som hör till undervisningen

Om begreppet inte tydliggörs genom föreskrifter kommer det att försvåra huvudmännens arbete med att bedöma vilka lärare, förskollärare och fritidspedagoger som kan komma i fråga för en löneökning inom statsbidraget. Dessutom minskar likvärdigheten, och rättssäkerheten försvagas, om varje huvudman ska göra sin egen tolkning av kraven i berörd förordning.

3. Vilka berörs av regleringen?

Föreskrifterna berör samtliga huvudmän som avser att ta del av statsbidraget för höjda löner till lärare och vissa andra personalkategorier.

4. Bemyndigande som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Enligt 20 § förordningen (2016:100) om statsbidrag för höjda löner till lärare och vissa andra personalkategorier får statens Skolverk meddela föreskrifter som behövs för verkställigheten av förordningen.

5. Kostnadsmässiga och andra konsekvenser av regleringen

Statsbidraget är konstruerat så att huvudmännen betalar ut löneökningen till lärarna i förskott och rekvirerar sedan pengarna av staten i efterhand. När huvudmän får precisare och punktligare utbetalningar minskar tiden som huvudmännen måste vänta på att få tillbaka pengar från staten, vilket bör leda till minskade kostnader för huvudmännen. Skolverkets bedömning är att de föreslagna föreskrifterna inte medför några ytterligare kostnader.

Om föreskrifterna införs kan de istället förväntas leda till kostnadsbesparingar för huvudmännen till följd av att de behöver lägga mindre tid på att söka information om ställningstaganden eller på att själv göra en tolkning av förordningen.

Även att använda Mina sidor kommer att vara kostnadsbesparande i den meningen att den inbyggda kvalitetssäkringen av uppgifter minskar antalet kompletteringar. Det medför att huvudmännen inte behöver lägga lika mycket tid på att komplettera sina rekvisitioner med uppgifter som saknas.

Vad gäller MR-perspektiven har dessa beaktats och Skolverket bedömer att de föreslagna föreskrifterna inte har någon inverkan på dessa.

6. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Skolverkets bedömning är att föreskrifterna inte går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska Unionen.

7. Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Informationsinsatser planeras för att informera huvudmännen om de framtagna föreskrifterna.
Någon särskild hänsyn behöver ej tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande, så länge föreskrifterna träder i kraft senast den 1 september, vilket inte borde vara något problem att uppnå.

B Kommuner och landsting

Markera med x

- ( ) Regleringen bedöms inte få effekter för kommuner eller landsting.
(x) Regleringen bedöms få effekter för kommuner eller landsting.

Beskrivning av effekter för kommuner eller landsting utöver det som framkommer under avsnitt A ovan

Skolverkets bedömning är att kommunala, statliga och enskilda huvudmän i stort berörs likvärdigt (se punkt A3) och att det kommunala självstyret inte kommer att påverkas alls.

C Företag

Med företag avses här en juridisk eller en fysisk person som bedriver näringsverksamhet, det vill säga försäljning av varor och/eller tjänster yrkesmässigt och självständigt. Att yrkesmässigt bedriva näringsverksamhet bör tolkas brett.

Markera med x

- (X) Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkterna i avsnitt C.
( ) Regleringen bedöms få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför en beskrivning av punkterna i avsnitt C.

1. Företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

Skolverkets bedömning är att kommunala, statliga och enskilda huvudmän i stort berörs likvärdigt (se punkt A3). Det är Skolverkets bedömning att regleringen inte får effekter av betydelse för företagens arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

2. Vilken tidsåtgång för regleringen med sig för företagen och vad innebär regleringen för företagens administrativa kostnader?

Skolverket bedömer att föreskrifterna i sig inte för med sig någon extra tidsåtgång för företagen och att de snarare medför minskade administrativa kostnader för företagen.

3. Vilka andra kostnader medför den föreslagna regleringen för företagen och vilka förändringar i verksamheten kan företagen behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen?

Skolverket bedömer att föreskrifterna i sig inte för med sig någon extra kostnad för företagen.

4. I vilken utsträckning kan regleringen komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen?

Skolverket bedömer att föreskrifterna inte påverkar konkurrensförhållandena för företagen.

5. Hur kan regleringen i andra avseenden komma att påverka företagen?

Skolverket bedömer att regleringen inte påverkar företagen i några andra avseenden.

6. Behöver särskilda hänsyn tas till små företag vid reglernas utformning?

Skolverket bedömer inte att särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning.

D Samråd

Eventuellt tidigt samråd

Det har inte genomförts något tidigt samråd.

E Kontaktperson

Tomas Johansson, Undervisningsråd
Tomas.Johansson@skolverket.se

Bilaga 3.

Skolverkets föreskrifter om statsbidrag för höjda löner till lärare och vissa andra personalkategorier;

beslutade den XX 2016.

Skolverket föreskriver följande med stöd av 20 § förordningen (2016:100) om statsbidrag för höjda löner till lärare och vissa andra personalkategorier.

Inledning

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om rekvisition enligt förordningen (2016:100) om statsbidrag för höjda löner till lärare och vissa andra personalkategorier. Föreskrifterna innehåller också definitioner av begrepp enligt förordningen.

Rekvisition

2 § Enligt 16 § förordningen (2016:100) om statsbidrag för höjda löner till lärare och vissa andra personalkategorier betalas statsbidrag ut av Statens skolverk efter rekvisition en gång per halvår.

Sådan rekvisition som avses i 16 § förordningen om statsbidrag för höjda löner till lärare och vissa andra personalkategorier, får endast lämnas via det digitala system för ansökningar och rekvisitioner som tillhandahålls av Skolverket. Om särskilda skäl föreligger vid ett rekvisitionstillfälle kan Skolverket besluta om att en huvudman får rekvirera på annat sätt.

3 § Rekvisition av statsbidrag för perioden den 1 juli till och med den 31 december ska ha kommit in till Skolverket senast den 1 november det bidragsår rekvisitionen avser. Rekvisition av statsbidrag för perioden den 1 januari till och med den 30 juni ska ha kommit in till Skolverket senast den 15 maj det bidragsår rekvisitionen avser.

4 § En huvudman får vid varje rekvisitionstillfälle maximalt rekvirera 50 procent av sin fastställda bidragsram.

5 § Av rekvisitionen ska följande uppgifter framgå om var och en av sådana lärare, förskollärare eller fritidspedagoger som avses i 6 § förordningen (2016:100) om statsbidrag för höjda löner till lärare och vissa andra personalkategorier:

1. namn och personnummer,
2. vid vilken skolenhet han eller hon undervisar,
3. huruvida han eller hon har lärarlegitimation,
4. tjänstgöringsgrad,
5. aktuell lön inklusive statsbidraget,
6. aktuell lön exklusive statsbidraget
7. vilken lärarkategori läraren tillhör,
8. vilket datum han eller hon fick sin statsbidragsfinansierade löneökning,
9. i vilka ämnen han eller hon undervisar,
10. i vilken skolform och på vilken nivå i skolväsendet han eller hon huvudsakligen undervisar, samt
11. huruvida han eller hon också är utsedd till förstelärare eller lektor enligt bestämmelserna i 3 och 4 §§ förordningen (2013:70) om statsbidrag till skolhuvudmän som inrättar karriärsteg för lärare.

6 § Om statsbidrag rekviderats för en modersmåls lärare eller yrkeslärare som avses i 6 § andra stycket 1 förordningen (2016:100) om statsbidrag för höjda löner till lärare och vissa andra personalkategorier, ska det av rekvisitionen utöver uppgifterna i 5 § framgå att läraren är anställd utan tidsbegränsning.

Definitioner

7 § Enligt 8 § förordningen (2016:100) om statsbidrag för höjda löner till lärare och vissa andra personalkategorier får statsbidrag lämnas för en sådan lärare, förskollärare eller fritidspedagog som avses i 6 § förordningen om statsbidrag för höjda löner till lärare och vissa andra personalkategorier om hans eller hennes arbetsuppgifter till största del består av undervisning eller uppgifter som hör till undervisningen eller andra uppgifter av pedagogisk natur.

Med *största del* avses minst 75 procent av lärarens, förskollärarens eller fritidspedagogens arbetstid.

Med *uppgifter som hör till undervisningen* avses arbetsuppgifter som innebär att läraren, förskolläraren eller fritidspedagogen,

- ensam eller med kollegor planerar och följer upp undervisningen,
- bedömer, betygsätter eller dokumenterar elevers kunskapsutveckling, eller
- återkopplar elevers utveckling till elever eller vårdnadshavare.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 15 augusti 2016.

På Skolverkets vägnar
GENERALDIREKTÖREN

xxx